

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ظرفیت بالقوه تولید فیلم بلند انیمیشن در ایران وجود دارد
- پویانمایی یک موهبت است (پیام اختصاصی برونو بوزتو به جشنواره)
- رقابت نامزدهای اسکار
- انیمیشن ایران امروز نیاز به هدایت دارد
- نمی‌گذارم دیدگاه جهانی‌ام محدود شود
- فیلمساز چهار صد میلیون دلاری در جشنواره
- امشب دیر به خانه می‌روید

حرف اول

همه آن چه طی هفته‌ها و ماه‌ها ساخته ایم این پنج روز مقابل ماست. جشنواره پویانمایی باز هم آمده است تا این آخر سالی به فکر وادارمان کند که چرا و چگونه ساخته ایم و دلیل همه آن حرف‌ها که ناگفته ماندند و فیلم‌ها که رنگ تولید به خود نگرفتند، چیست؟ در تاریکی سالن‌های نمایش و در تراکم آدم‌هایی که ردیف به ردیف نشسته‌اند تنها می‌مانیم تا به بهانه تصویر روی پرده، تصور درستی از خودمان بیابیم و دریابیم که برای پیمودن فاصله دشوار از "امل" تا "عمل" چقدر مرد راه و رفیق سفریم.

سومین جشنواره هم سرانجام از راه رسید. از لحظه‌های اندکی که در کنار هم هستیم برای روزهای دراز تلاش و تأمل و تولید به قدر کفایت توشه برداریم و این همه لبخند و چهره آشنا در گوشه و کنار جشنواره را برای روزهای نیامده در خاطرمان حفظ کنیم.

در نشست خبری سومین جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران عنوان شد ظرفیت بالقوه تولید فیلم بلند انیمیشن در ایران وجود دارد

کننده نسبت به دوره قبل افزایش یافته است.»
چینی فروشان وجود فیلم‌های با کیفیت را از عواملی دانست که باعث شده این جشنواره در دنیا از اعتبار خوبی برخوردار باشد و در خصوص وضعیت سینمای انیمیشن در ایران گفت: فیلم بلند انیمیشن در ایران از ظرفیت بالقوه‌ای برخوردار است که هنوز بالفعل نشده است و عمدتاً تولیدات انیمیشن در سینمای ایران فیلم کوتاه هستند و فیلم بلند جدی در طول سال‌های اخیر ساخته نشده است.
مدیر عامل کانون در پایان صحبت‌های خود پیچیدگی‌ها و مشکلات فراوان تولید فیلم انیمیشن و گران و طولانی بودن ساخت آن را از عوامل مهجور ماندن سینمای انیمیشن در ایران عنوان کرد.

او در ادامه افزود: «پس از سه دوره برگزاری جشنواره، در هر دوره تعداد کشورهای شرکت

نشست خبری سومین جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران روز یکشنبه ۲۷ بهمن با حضور خبرنگاران رسانه‌های مختلف در محل مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد.
مهندس محسن چینی فروشان مدیر عامل و رییس هیأت مدیره کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در خصوص آثار راه یافته به جشنواره گفت:

«آثار راه یافته به جشنواره از میان ۸۵۳ عنوان فیلم برگزیده شده‌اند که ۶۲۶ اثر مربوط به بخش بین‌الملل و ۲۲۷ عنوان متقاضی شرکت در بخش مسابقه ایران هستند. از این آثار ۱۲۲ عنوان برای مسابقه بین‌الملل و ۵۳ عنوان برای مسابقه ایران انتخاب شده‌اند.»

فیلمساز چهارصد میلیون دلاری در جشنواره

در سومین جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران دو فیلم بلند پویانمایی از ساخته‌های نامزد اسکار انیمیشن ۲۰۰۳ به نمایش در خواهد آمد.
هایاتو میازاکی انیماتور ژاپنی که اینک به خاطر فیلم انیمیشن شهر اشباح کاندیدای هفتاد و پنجمین دوره جوایز اسکار است، با این فیلم در بخش مسابقه بین‌الملل جشنواره حضور دارد.
شهر اشباح با فروشی افزون بر دویست میلیون دلار در ژاپن و کسب جوایز متعدد بین‌المللی در حال حاضر یکی از مطرح‌ترین آثار پویانمایی در رسانه هاست. این فیلم توانست رکورد ۱۶۳ میلیون دلاری پر فروش‌ترین فیلم ژاپنی تاریخ سینمای ژاپن را که به شاهزاده مونونوکه تعلق داشت پشت سر بگذارد و حتی درآمدی بالاتر از فیلم تایتانیک در ژاپن کسب کند.
گفتنی است علاوه بر شهر اشباح، شاهزاده مونونوکه نیز در جشنواره سوم به روی پرده خواهند رفت.

رقابت نامزدهای اسکار برای کسب تندیس‌های جشنواره

این در حالی است که در بخش مسابقه بین‌الملل این دوره از جشنواره نامزدهای اسکار سال گذشته نیز به چشم می‌خورند که از آن جمله می‌توان به فیلم‌های پنجاه درصد خاکستری (روآبری روپینسون) و مغازه فتوکپی (ویرجیل ویدریچ) اشاره کرد. این در حالی است که بخش عمده‌ای از ۱۲۲ فیلم حاضر در بخش مسابقه بین‌الملل جوایز متعددی را از جشنواره معتبر جهانی به دست آورده‌اند و همین امر رقابت را دیدنی‌تر می‌کند.

کریس اشتتر، آروید اوپیل، هایدی ویتلنگر و هایاتو میازاکی نامزدهای اسکار ۲۰۰۳ در زمینه انیمیشن برای کسب پرنده‌های سومین جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران با هم رقابت خواهند پرداخت.
فیلم کوتاه صخره‌ها محصول سال ۲۰۰۱ آلمان به کارگردانی مشترک کریس اشتتر، آروید اوپیل و هایدی ویتلنگر و فیلم بلند شهر اشباح ساخته هایاتو میازاکی در هفتاد و پنجمین دوره اسکار در فهرست نامزدهای انیمیشن قرار دارند.

پیام‌چهره‌های برجسته پویانمایی جهان به جشنواره

ارسال پیام از سوی شخصیت‌های بین‌المللی پویانمایی همچنان ادامه دارد. برونو بوزتو، برتیسلاو پویار و سایو کوکینوشیتا از جمله کسانی هستند که تا کنون پیام‌های ویژه خود را به سومین دوره جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران ارسال داشته‌اند.
علاوه بر متن کامل پیام برونو بوزتو که در این شماره می‌خوانید، در شماره‌های آینده متن پیام سایر چهره‌های برجسته انیمیشن جهان انتشار خواهد یافت.

پنجاه درصد اسکار

سومین جشنواره بین المللی پویانمایی تهران با فیلم پنجاه درصد خاکستری در بخش مسابقه بین الملل آغاز به کار خواهد کرد.

این فیلم سه دقیقه ای که کارگردانی آن را روآیری روبینسون بر عهده داشته است محصول سال ۲۰۰۱ ایرلند و نامزد اسکار سال گذشته است. فیلم ماجرای گروهبانی است که در تنهایی از خواب برمی خیزد و ناگزیر است در جایی که برایش در نظر گرفته اند تا ابد زندگی کند.

روبینسون جوان که دانش آموخته ارتباطات تصویری در دوبلین است، پنجاه درصد خاکستری را در سن بیست و سه سالگی ساخته و با این فیلم در جشنواره های معتبری نظیر زاگرب، انسی، ساندانس و هیروشیما خوش درخشیده است.

گفتنی است این فیلم ساعت ده و سی دقیقه صبح روز یکشنبه چهارم اسفند ماه پس از مراسم گشایش در سالن اصلی جشنواره به نمایش در خواهد آمد.

اگر خیابان حجاب دور است

مرکز اصلی برگزاری برنامه های سومین جشنواره بین المللی پویانمایی تهران، مرکز آفرینش های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب است.

سالن اصلی و سالن دو جشنواره که برنامه ها عمدتاً در آنها ارایه می شود هر دو در مرکز آفرینش ها قرار گرفته اند. با این وجود برخی از برنامه های جشنواره در سینما کانون واقع در خیابان شهید خالد اسلامبولی به نمایش در خواهند آمد. علاقه مندان می توانند با توجه به جدول برنامه ها از آثار به نمایش در آمده در سینما کانون نیز استفاده کنند.

دوباره ببینید

در سومین جشنواره بین المللی پویانمایی تهران این امکان فراهم شده است تا تماشاگران تعدادی از آثار برگزیده را دوباره تماشا کنند. به همین منظور با جمع آوری نظرات تماشاگران فیلم های درخواستی در زمانی جداگانه به نمایش در خواهند آمد. بنابراین در جدول برنامه ها هر جا به عنوان "منتخب تماشاگران" برخوردارید درنگ نکنید چرا که بی شک فیلم هایی را خواهید دید که توانسته اند نظر اکثریت را به خود جلب کنند.

بوزتوی شصت و پنج ساله بیش از صد فیلم پویانمایی در پرونده خود دارد و به دلیل اهمیت این آثار، در اولین دوره جشنواره بین المللی پویانمایی تهران مروری بر فیلم های او صورت گرفته است.

متن کامل پیام به این شرح است:

"هنگامی که آغاز می کنید، چیزی به غیر از کاغذ سفید جلوی رویتان نمی بینید. ولی چشمان شما می تواند چیزهایی را روی کاغذ ببیند.

مداد و زیرکی شما خطوط و حرکت ها را خلق خواهد کرد و آنها به دورن هر شخصیتی که خلق می کنید روح می دمند. به همین دلیل است که من پویانمایی را یکی از جالب ترین هنرها می دانم، زیرا به شما امکان می دهد به چیزی که فقط در ذهن تان وجود دارد جنبه مادی ببخشید. و به لطف پویانمایی، شما می توانید با دنیا ارتباط برقرار کنید، قصه بگویید و ایده های تازه ای فرا بگیرید و آدم ها را در حالی که می خندند به تفکر وادارید. در واقع به خاطر سپردن کار ما، که به وسیله تخیل محض آفریده می شود، آسان تر از سایر وسایل ارتباط جمعی و هنرها است.

امروزه بسیاری از روش های کاری کاملاً واضح و تعریف شده هستند. این امر باز هم به لطف پویانمایی صورت پذیرفته که در حقیقت برخی چیزها را تغییر داده است.

در هر حال، پویانمایی سنتی همواره همچون سال های گذشته - یعنی زمانی که کمپانی والت دیسنی اولین فیلم پویانمایی را ساخت - بوده و باز هم همین طور خواهد بود. و این به دلیل آن است که حرکت ها باید در تصاویر نقاشی شده، آهسته و آرام و کاملاً با دقت خلق شوند. هیچ ماشینی نمی تواند چنین تصاویری بیافریند. پس این روند هرگز تغییر نخواهد کرد.

در جهانی که هر روز شتاب بیش تر و بیش تری می گیرد و همه چیز سطحی تر می شود، پویانمایی یک موهبت به شمار می آید چرا که به ما امکان می دهد وقت مان را صرف مطالعه دقیق چیزهایی کنیم که احاطه مان کرده اند. در شخصیت هایی که ترسیم می کنیم عمیق تر شویم. "بیندیشیم" و زندگی و حرکت ها را مشاهده و واریسی کنیم. و از آنها چیزهای بسیاری بیاموزیم.

زندگی حرکت است و پویانمایی حرکت می آفریند. بنابراین پویانمایی زندگی است." برونوبوزتو

برونوبوزتو انیماتور برجسته ایتالیایی در پیامی اختصاصی که به مناسبت برگزاری سومین جشنواره بین المللی پویانمایی برای نشریه روزانه جشنواره ارسال داشته است پویانمایی را یک موهبت دانست. او که یکی از مشهورترین چهره های پویانمایی در جهان و از محبوب ترین و شناخته شده ترین انیماتورها در ایران به شمار می آید، در این پیام آورده است:

"در جهانی که هر روز شتاب بیش تر و بیش تری می گیرد و همه چیز سطحی تر می شود، پویانمایی یک موهبت به شمار می آید چرا که به ما امکان می دهد وقت مان را صرف مطالعه دقیق چیزهایی کنیم که احاطه مان کرده اند. در شخصیت هایی که ترسیم می کنیم عمیق تر شویم. "بیندیشیم" و زندگی و حرکت ها را مشاهده و واریسی کنیم. و از آنها چیزهای بسیاری بیاموزیم."

خالق آثار مشهوری نظیر زیگموند، آلفا امگا،

ملخ ها، استخر شنا، غرور و سلف سرویس در انتهای پیام یادآور شده است:

"زندگی حرکت است و پویانمایی حرکت می آفریند. بنابراین پویانمایی زندگی است." شایان ذکر است

باز به‌پیش بران امروز

محمدرضا کریمی صارمی برای سومین بار است که در مقام دبیر جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران حضور دارد. به همین بهانه با او به گفتگو نشستیم.

تعداد تماشاگر را بالا می‌برد و باعث حرکت این گردونه و تأمین سرمایه می‌شود.

چطور می‌شود ستانس سینماها را تغییر داد در حالی که بارها دیده‌ایم زمان فیلم‌های مطرح را کم کرده‌اند، ولی حاضر نشده‌اند در ستانس سینماها تغییری بدهند؟

سینماها از سوی یک مجموعه هدایت می‌شوند. باید از آن جا شروع کرد. کارشناسان مربوطه باید این یکسان بودن زمان را بردارند و اجازه دهند ستانس‌های مختلف داشته باشیم. وزارت ارشاد باید کارشناسانه برنامه جدیدی تدوین کند. وقتی می‌توان یک فیلم خوب چهل و پنج دقیقه‌ای داشت، چرا باید به دلیل اجبار زمانی آن را به نود دقیقه افزایش داد و از این طریق سینما را به سینمایی بدون اندیشه و زیر بنا تبدیل کرد. من همین جا اعلام می‌کنم اگر این گام برداشته شود، ما حاضریم در سینما کانون این کار را شروع کنیم.

علل استقبال از انیمیشن‌های خارجی را در مقایسه با آثار ایرانی در چه می‌دانید؟

انیمیشن خارجی بسیار تکنیکی است. اصول فضا سازی در آن رعایت می‌شود و قصه جذاب است. شاید هم تکرار زیاد عامل موفقیت آن باشد. آنها می‌دانند چه موضوعاتی جذاب و درآمدزاست و بر اساس آن روی شخصیت‌ها کار می‌کنند. از چهار سال پیش تولید انیمیشن داخلی از نظر کمیت بالاتر رفته ولی به کیفیت آن زیاد توجه نشده است. به نظر من باید فیلمنامه، شخصیت‌ها، فضا و مکان‌های ایرانی را بیش تر مورد توجه قرار دهیم. امسال چند فیلم ایرانی داشتیم که اصلاً فضای ایرانی در آنها حاکم نبود. این مسأله مخاطب را دچار سردرگمی می‌کند. نباید فیلمی بسازیم که فقط تیتراژش ایرانی باشد. نباید کارشناسی در زمینه قصه را فراموش کنیم. طرح اولیه و پرداخته فیلمنامه خیلی مهم است. چون انیمیشن دیالوگ کم دارد و بنابراین باید ادبیات محکمی داشته باشد. فیلمسازان ما هم باید از گنجینه ادب فارسی استفاده کنند و انیمیشن ایرانی خوب بسازند. کودک دوست دارد انیمیشنی ببیند که در فضای آن زندگی می‌کند.

آیا ادبیات ما قابلیت تبدیل شدن به انیمیشن را دارد؟
بسیار زیاد. در شرکت‌های بزرگ خارجی بر اساس ادبیات ما انیمیشن می‌سازند، چرا خودمان از این منبع بهره نبریم.

شما دو سال پیش با تأکید گفتید که نیاز اصلی حوزه انیمیشن حمایت است. بعد از گذشت دو سال به کجا رسیده‌ایم و چقدر حمایت جلب کرده‌ایم؟

دو سال پیش احساس می‌کردم این حوزه شدیداً نیاز به حمایت دارد چون سال‌ها به فراموشی سپرده شده بود. ده سالی بود که انیمیشن کم‌تر تولید می‌شد ولی از دو سال پیش بخش خصوصی و دولتی توجه بیش تری به این حوزه می‌کنند. در هجده ماه گذشته ۲۵۰ فیلم تولید شده است. البته باز هم نیاز به حمایت داریم، ولی امسال کیفیت و حضور فیلم‌های خارجی این نکته را یادآور می‌شود که به غیر از حمایت، مسأله هدایت هم مهم است، پس باید برای هدایت که از منظری همان آموزش است، تلاش کنیم. باید هنرستان و مدرسه مخصوص انیمیشن بسازیم. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در حال حاضر تلاش می‌کند آموزشگاه انیمیشن بر پا کند چون انیمیشن باید از کودکی آموزش داده شود.

فکر می‌کنید نیاز جامعه ما به انیمیشن چقدر است؟
طیف بسیار گسترده‌ای از مخاطبان انیمیشن را کودکان و نوجوانان تشکیل می‌دهند. آنها ۶۵ درصد از جمعیت کشور ما را در بر می‌گیرند. این طیف گسترده همیشه مشتری است و ساعاتی از وقت خود را برای دیدن کارتون می‌گذارد. حال با این میزان نیاز ما از حیث تولید رکود داریم. باید تماشاگر را نگه داشت و روی آن چه در عرصه فیلم بلند و چه فیلم کوتاه سرمایه گذاری کرد. باید این گردونه را به چرخش در آورد. جالب است بدانید تعدادی از پرفروش‌ترین فیلم‌های سال‌های اخیر جهان انیمیشن بوده‌اند.

چرا تا کنون از اکران مناسبی برخوردار نبوده‌ایم؟
مشکل این جاست که ما برای سینما یک زمان معین تعیین کرده‌ایم که هر فیلمی در آن زمان ننگنجد، آن را نمایش نمی‌دهند و همه چیز را هم در اکران می‌بینیم. اگر فیلمی اکران نشود، می‌گوییم ناموفق است. در حالی که بعد از انقلاب تولیدات مستند، فیلم کوتاه و انیمیشن مارشد بسیار خوبی داشته است، ولی از آن جا که جای آن همواره در آرشیه‌هاست، برگشت سرمایه، حامی و تهیه‌کننده ندارد. پس دچار رکود می‌شود.

برای از بین بردن این رکود چه کنیم؟
اگر یک فیلم ۳۰ دقیقه‌ای خوب داریم، باید ستانس سینما را نیز به همان میزان در آوریم و با این کار ارزش جدید و سلیقه تازه ایجاد کنیم. تنوع موضوع

روپاه حاضر جواب

نوای ویلسون (کارگردان)

من به این دلیل جذب پویانمایی شدم که در این حیطه همه چیز امکان پذیر است. من در رشته هنرهای زیبا و مجسمه سازی تحصیل کرده‌ام و از قابلیت ترکیب و در هم آمیختن وسایل و اشیاء با یکدیگر لذت می‌برم... از نقشی که دست بر جای می‌گذارد خوشم می‌آید... سبک‌های منحصر به فرد هنرمندان مختلف را دوست دارم... پویانمایی کامپیوتری را چندان نمی‌پسندم زیرا بافت اصیلی ندارد... این نوع انیمیشن نشانه و رد پای سازنده‌اش را یدک نمی‌کشد... از کیفیت شاد و انعطاف پذیر انیمیشن لذت می‌برم... دوست دارم خودم بیش تر تجربه کنم... امیدوارم همه وسایل ارتباطی به گفتگوی مردمی که در مناطق مختلف جهان زندگی می‌کنند یاری برسانند... جای بسی امیدواری است که انیمیشن از طریق بینش‌های مختلف و منحصر به فرد به ما کمک می‌کند... همه وسایل ارتباطی جالب هستند و جنبه‌های مختلفی از تجربه را انتقال می‌دهند... به نظر من بهتر است به جنبه‌های دیگری از فیلمسازی به غیر از روشی که هالیوود در پیش گرفته است بپردازیم و به پیشرفت آن کمک کنیم... متأسفانه از انیمیشن ایرانی چیزهای زیادی نمی‌دانم ولی دوست دارم آن را بیاموزم... کارهای دیگری از سینمای ایران دیده‌ام مرا تحت تأثیر قرار داده است و به نظر می‌رسد که باید خودمان را با رویکردهای جدیدی وفق دهیم... از جشنواره تهران و سایر جشنواره‌های ایرانی اطلاع چندانی ندارم، ولی دلم می‌خواهد اطلاعاتی به دست آورم... در زمینه کارهای خودم نیز... نمی‌دانم آیا توضیح داده‌ام که نقاشی‌هایم را با کمک شن و ماسه و سنگریزه‌ای که از ساحل جمع‌آوری کرده‌ام انجام داده‌ام یا نه... داستان فیلم من در همین ساحل اتفاق می‌افتد... من از محل زندگی خودم به تپه‌ری (Rehy Hill) می‌نگریستم و داستان را در ذهنم مجسم می‌کردم... و این گونه بود که پیرمرد راوی داستان را پیدا کردم... ولی متأسفانه او قبل از اتمام فیلم جان سپرد... اما این قصه به او تعلق دارد... قصه‌ای که از وست کلایر یعنی محل زندگی خودم ریشه می‌گیرد... درست مثل ایده‌های دیگری که به آنها پرداخته‌ایم... من در ذهنم افکار و ایده‌های تازه‌ای دارم ولی هیچ‌یک کاملاً برآیم واضح و تعریف شده نیست... داستان‌های محلی زیادی وجود دارند که مورد علاقه من هستند... و به ویژه از مشاهده دیدگاه‌های دیگران در جهان بسیار لذت می‌برم... مثلاً در همین ایرلند بین عقیده به پریان و دنیای ماوراء الطبیعه و ارواح و اشباحی که ناپدید می‌شوند و فلسفه مثبت اندیشی در دنیای مدرن تضادها و برخوردهایی دیده می‌شود... باز هم از این که فیلم مرا در جشنواره‌تان نمایش می‌دهید از شما متشکرم... و به آن افتخار می‌کنم.

مهر داد شیخان:

برای ارتقای انیمیشن داخلی باید بستر سازی فرهنگی شود

مهر داد شیخان یکی از اعضای هیأت انتخاب سومین جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران است که سال‌ها ساخت انیمیشن و داوری این عرصه را تجربه کرده است. به بهانه برگزاری جشنواره با او گفتگویی داشته‌ایم که می‌خوانید:

داد که بتواند باعث پیشرفت این عرصه شود. چطور می‌توان کیفیت آثار انیمیشن ایرانی را ارتقا داد و باعث شد سرمایه‌گذاری در این عرصه رونق گیرد؟

عرضه و تقاضا با هم ارتباط مستقیم دارند. نیازها و سلیقه‌ها باعث خلق آثار می‌شوند و انیمیشن هم از این قاعده مستثنی نیست. در خارج از ایران تقاضا برای انیمیشن بالاست، پس تولید هم می‌شود. انیمیشن را می‌توان در پنج گرایش تقسیم بندی کرد؛ سینمایی، خانگی، تلویزیونی، تجربی و دو سویه. باید دید کدام یک مد نظر ماست. مردم ما اگر بدانند کدام شاخه را نیاز دارند، اعلام نیاز می‌کنند و همین امر باعث تولید می‌شود. مردم اگر بدانند توسط انیمیشن هنری زندگی و ذهنشان متحول می‌شود به سمت آن می‌روند و فیلمسازان هم آن را تولید می‌کنند، ولی ماهنوز نمی‌دانیم چه می‌خواهیم. اگر این مسأله روشن شود و نیازها مشخص گردد بازار هم به وجود می‌آید. در حال حاضر مردم باور ندارند انیمیشن ایرانی خوب هم داریم و با دیده تردید به آن نگاه می‌کنند. به نظر من انیمیشن ایرانی نیاز به یک نیروی اولیه دارد تا حرکت کند. پس اگر تقاضا را در همه گونه‌ها ایجاد کنیم، این حرکت ایجاد می‌شود.

مخاطب چطور می‌تواند این نیازی را که شما از آن نام می‌برید بشناسد و از آن طریق باعث تولید شود؟

این یک بحث فرهنگی است و کار فرهنگی فقط شامل انیمیشن نمی‌شود. انیمیشن جزئی از فرهنگ ماست و ریشه در همه جنبه‌های فرهنگی دارد. پس باید بستر سازی فرهنگی شود. اول باید هسته مرکزی را درست کنیم. باید از خودمان، از فیلمسازان شروع کنیم. باید آثار انیمیشن ملی را تقویت و تولید کنیم که هر کس می‌بیند بگوید این یک انیمیشن ایرانی است. باید جهانی فکر کنیم و محلی عمل کنیم. باید این عرصه یک متولی داشته باشد که بتواند از نظر صنفی افراد را حمایت کند و آنها را دور هم گرد آورد.

فیلم‌های داخلی و خارجی را دیدید و انتخاب کردید. کیفیت فیلم‌ها چطور بود؟ نحوه انتخاب این تعداد فیلم از بین آثار رسیده را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نود درصد فیلم‌های ارسال شده کیفیت خوبی داشتند و ما سعی کردیم از بین آنها فیلم‌هایی را انتخاب کنیم که در سطح جشنواره باشند. البته هیأت انتخاب تعدادی از فیلم‌های خارجی را صرفاً برای این برگزید که از کشور سازنده آن حتماً در جشنواره فیلم حضور داشته باشد چون می‌خواستیم حاضران در جشنواره با سبک و سیاق انیمیشن سازی همه کشورها آشنا شوند. به همین دلیل از همه کشورهایی که فیلم ارسال کرده بودند آثاری را انتخاب کردیم چه برای مسابقه چه برای بخش‌های جنبی. در مورد آثار داخلی نظر شخصی من این بود که تمام فیلم‌های رسیده به جشنواره به نمایش در آیند چه برای مسابقه و چه جنبی، ولی محدودیت زمانی باعث انتخاب اصلح شد.

سطح کیفی آثار داخلی چگونه بود؟

وضعیت انیمیشن در ایران بسیار تغییر کرده و بهتر شده. از آثار ایرانی چند اثر کیفیت بالایی داشتند و ما آنها را برای بخش بین‌الملل هم انتخاب کردیم. ولی به هر حال انیمیشن ایرانی راه درازی دارد و باید شرایط اجتماعی و اقتصادی را طوری شکل

سرشار از موسیقی

در اولین روز برگزاری جشنواره بین‌المللی پویانمایی تهران، نشستی با موضوع موسیقی فیلم و نقش آن در فیلم‌های انیمیشن ساعت ۱۷ در سالن اصلی جشنواره برگزار می‌شود. در این نشست که به سخنرانی ملک ایرج پناهی آهنگساز آثار پویانمایی اختصاص دارد، جنبه‌های متفاوتی از کارکرد موسیقی در فیلم‌های انیمیشن مطرح می‌شود و به صورت کارگاهی صحنه‌هایی از آثار سینمایی پخش خواهد شد.

مردی که زیاد می‌دانست

برای اطلاع از مطالب نشریه روزانه پیش از انتشار می‌توانید هر شب شماره روز بعد را در Bulletin Daily بخش News سایت جشنواره پیدا کنید.

نمی‌گذارم دیدگاه جهانی‌ام محدود شود

گفتگو با جو هیسایشی

آهنگساز شهر اشباح و شاهزاده مونونوکه

جو هیسایشی در کشور خودش ژاپن بسیار مشهور است. فیلم‌های زنده و فیلم‌های پویانمایی او توجه منتقدان را کاملاً جلب کرده‌اند و از لحاظ تجاری بسیار پر فروش و موفق بوده‌اند. ولی پس از تولید فیلم پویانمایی شاهزاده مونونوکه توسط استودیو میرامکس، آمریکایی‌ها این استاد موسیقی و وجود عناصر حماسی در آثار او را کشف کردند. شاهزاده مونونوکه که قطعاً یک فیلم پویانمایی برای بزرگسالان است، حکایت یک جنگجوی جوان و آرزوی او برای تبدیل شدن به یک رهبر و مبارزه‌اش با نیروهای شیطانی و خدایان ساختگی و تصنیی را بازگو می‌کند. هایتو میازاکی که یک فیلمساز پویانمایی افسانه‌ای است با استفاده از رنگ‌ها، منظره‌ها، زاویه‌ها و اصوات به کشمکش نهایی انسان در برابر طبیعت جان می‌بخشد. میازاکی و هیسایشی قطعاً موفق شده‌اند در این فیلم با کمک یکدیگر به یک تجربه بزرگ در زمینه پویانمایی دست پیدا کنند.

بندی فیلم‌های پویانمایی و زنده از چه تکنیک‌هایی بهره می‌گیرید؟

پویانمایی ژاپنی به طور کلی یک ویژگی منحصر به فرد دارد و آن این است که بسیار به جزئیات می‌پردازد. بنابراین ترجیح می‌دهم اصلاً روی آنها کار نکنم. فقط در فیلمی از هایتو میازاکی با او همکاری کردم. من او را یک کارگردان بین‌المللی بسیار قوی می‌دانم و فیلم‌هایش را هم در همین رده قرار می‌دهم. نکته اینجاست که من فیلم‌های او را فیلم زنده تلقی می‌کنم. هر چند، اختلاف بین فیلم زنده و پویانمایی بر طول قطعه‌های موسیقی من تأثیر می‌گذارد، زیرا در یک قطعه فیلم پویانمایی اطلاعات بسیار کم‌تری نسبت به فیلم زنده به مخاطب داده می‌شود. به این معنا که صحنه‌ای که دارای دیالوگ خاصی است ممکن است در فیلم زنده دو دقیقه باشد در حالی که در یک دقیقه فیلم پویانمایی می‌توان همان پیام را منتقل کرد. پس، اگر چه رویکرد من در هر دو یکسان است، اما بزرگترین اختلاف در طول زمان صحنه‌ها است. در فیلم پویانمایی نوشتن موسیقی‌هایی که فقط یک دقیقه و نیم طول دارند، غیر قابل اجتناب است. این محدودیت وجود دارد، ولی من همیشه کوشیده‌ام قطعات موسیقی را طوری بنویسم که انگار برای یک فیلم زنده نوشته شده‌اند.

به جای موسیقی‌های کوتاه که در فیلم‌های پویانمایی والت دیسنی استفاده می‌شود، موسیقی شما در فیلم‌های هایتو میازاکی در سرتاسر فیلم با تم‌های قوی برای هر شخصیت شنیده می‌شود. این تم‌ها را برای شخصیت‌های مختلف چگونه تنظیم کرده‌اید؟

این کار در واقع به نحو دیگری صورت گرفت! در فیلم‌های دیسنی به منظور توضیح شخصیت‌ها

شاهزاده مونونوکه در ژاپن موفقیت‌های چشمگیری به دست آورد و در آمریکا هم توجه منتقدان بسیاری را به خود جلب کرد. موسیقی شما برای این فیلم بسیار جالب و به جا است. آیا فکر می‌کنید موفقیت شما برای موسیقی این فیلم به افزایش شهرت تان در آمریکا کمک کند؟

خوشبختانه آلات موسیقی به زبان وابسته نیستند. پس آثاری که برای ارکستر می‌نویسم به زبان بین‌المللی موسیقی نوشته می‌شوند. احساس می‌کنم بسیار خوشبخت بوده‌ام که آثاری برای ارکستر نوشته‌ام که بر پیانو تمرکز و تأکید دارند و فیلم‌هایی که برای آنها موسیقی تهیه کرده‌ام همه دیوارهای جهانی را از پیش پا برداشته‌اند. همچنین، طی بیست سال گذشته توانستم آلبوم‌های سولو را در استودیوهای خارجی در لندن و نیویورک و اخیراً در پراگ با همکاری ارکستر فیلارمونیک چک و در ایتالیا ضبط کنم. اگر چه همیشه در کشورهای خارجی در جلسات فراوانی شرکت کرده‌ام، ولی همیشه به این مسأله می‌اندیشم که به عنوان یک فرد ژاپنی در دنیا چه کار می‌توانم بکنم. همیشه سعی کرده‌ام تمرکز بر روی زندگی در یک جزیره آسیایی (ژاپن)، دیدگاه جهانی‌ام را محدود نکند. حداقل از دیدگاه خودم، سعی کرده‌ام آن نوع موسیقی را دنبال کنم که در مورد شخصیت خودم صدق می‌کند. فرق هم نمی‌کند که در نیویورک باشم یا در لندن. وقتی می‌شنوم که دیگران از موسیقی من تجلیل می‌کنند بسیار خوشحال می‌شوم و احساس می‌کنم که تقدیر از من به این دلیل است که در عرصه موسیقی راهم را درست انتخاب کرده‌ام.

خط سیر شاهزاده مونونوکه درست مثل یک فیلم زنده، کاملاً دراماتیک و مهیج است. هنگام رده

برای هر شخصیت یک نوع خاص از صدا و موسیقی در نظر گرفته می‌شود. هنگامی که موسیقی نسخه انگلیسی فیلم لاپوتا (Laputa) را می‌ساختم، آن را به سبک هالیوود نوشتم. بنابراین عملکرد این فیلم را به خوبی می‌شناسم. گرچه روش تدوین موسیقی من این طور است که هیچ موسیقی و صدای خاصی را با یک شخصیت خاص در هم نمی‌آمیزم. در عوض سعی می‌کنم بفهمم کارگردان می‌خواسته چه پیامی را در یک صحنه بگوید و من هم همین کار را در موسیقی بکنم. بنابراین، اگر چه ممکن است شخصیت‌ها در یک صحنه ظاهر شوند، ولی سعی کرده‌ام بفهمم میازاکی در آن صحنه چه هدفی را دنبال می‌کرده است. خواه هدفش یک پیام عاطفی بوده یا این که حالت روان شناسانه‌ای داشته باشد، من موسیقی‌ام را با آن تم تنظیم کرده‌ام. هر چند بسیار خوشحالم که می‌شنوم موسیقی من با شخصیت‌های فیلم بسیار تناسب دارد، ولی همواره سعی داشتم تا حد امکان شخصیت‌ها و قطعه‌های موسیقی را در فیلم شاهزاده مونونوکه با یکدیگر منطبق و هماهنگ کنم. برای مثال، "M3" یک ردیف موسیقایی برای صحنه‌ای است که آشی‌تاکا ده‌کده‌اش را رها کرده تا سفری را آغاز کند. من این موسیقی را به عنوان یک ردیف برای آشی‌تاکا نوشتم، بلکه برای پسری نوشتم که به سوی استقلال در زندگی‌اش حرکت می‌کند.

آیا تا کنون از هالیوود پیشنهادی دریافت کرده‌اید و آیا وسوسه شده‌اید برای یکی از فیلم‌های آنها موسیقی بسازید؟

بیش تری برای کار در فیلم های خارجی دریافت کرده اید؟

در حال حاضر دارم در مورد یک فیلم فرانسوی مذاکراتی انجام می دهم و به زودی به آن جا سفر می کنم تا با کارگردان فیلم ملاقات کنم. بسیاری از موسیقی ها و فیلم هایی که برای آنها آهنگ ساخته ام در اروپا پخش شده اند و به فروش می رسند. همسایه ام توتورو در روز هشتم دسامبر در فرانسه به روی پرده رفت. شاهزاده مونونوکه هم در ماه ژانویه به بازار عرضه شد. چندی پیش یکی از قطعه های موسیقی که برای فیلم آقای کیتانو ساخته بودم به بازار عرضه شد. همراه با قرار ملاقات هایی در باره فیلم جدید در فرانسه قرار است با چندین مجله گفتگوهایی انجام دهم. به نظر می رسد رسانه های فرانسه قصد دارند مرا به طور رسمی به مردم فرانسه معرفی کنند.

چندین پیشنهاد دریافت کردم. یکی از آنها فیلمی درباره یک باندمافیای روسی و موضوعاتی مشابه آن است. با چند نفر از پیشنهاد دهندگان به توافقاتی هم دست پیدا کردیم. من در یک نشست در شهر لس آنجلس حضور یافته ام و تا آن جا پیش رفتم که به من پیشنهاد حمایت مالی دادند، ولی نتوانستند برای فیلمشان کارگردانی را که مد نظر داشتند، پیدا کنند. پس پروژه لغو گردید. مطمئن هستم که از این اتفاقات زیاد رخ می دهد. بنابراین اگر چه نوعی علاقه مندی وجود داشت، ولی هرگز برای یک فیلم آمریکایی موسیقی نساختم. البته، یک بار دیگر هم این فرصت را پیدا کردم.

شما از آلات موسیقی غیر معمول بهره گرفته اید که نتایج بسیار مثبتی هم در فیلم های پویانمایی داشته است، به ویژه در فیلم شرکت حمل و نقل کیکی (Ki Ki) و همسایه ام به نام توتورو. توفیق این فیلم ها چه تأثیری بر روی آثار بعدی شما داشته است؟

بعد از مشهور شدنم در ژاپن همه جا نامم بر زبان بود و این البته بی دلیل هم نبود. چون مثلاً تم موسیقی توتورو را از یکی از کتاب های درسی گرفتم، بنابراین از بچه های کوچک گرفته تا بزرگسالان، آن موسیقی را می شناختند. گرچه تشخیص نمی دادند که آن را با چه آلات موسیقی اجرا کرده ام. برای آهنگسازی مثل من، این مرحله مثل دریافت یک مدال است. همچنان که بچه هایی که با این موسیقی بزرگ شده اند، به سنین بزرگسالی می رسند، ولی می گذارند بچه هایشان این موسیقی را بشنوند. به این روش، موسیقی این دو فیلم برای پخش در ژاپن ساخته شده بود، بنابراین به نظر من فیلم تأثیر بسیار زیادی داشت.

از آن جا که هر دو فیلم در زبان های دیگر و کشورهای دیگر (به ویژه در کشورهای انگلیسی زبان) موفقیت شایانی پیدا کردند، آیا پیشنهاد های

امشب دیر به خانه می روید

یکی از برنامه های سومین جشنواره بین المللی پویانمایی تهران نمایش فیلم های بلند پویانمایی است. این برنامه هر شب از ساعت ۲۳ در مرکز

آفرینش های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آغاز می شود و تا پاسی از شب ادامه خواهد داشت. انگشتر سحرآمیز (رویا خاشعی)، آوازهای شگفت انگیز گذشته (مارسل یانکوویچ)، خورشید مصر (بهر روز یغمایان، شهرام خوارزمی) و شهر اشباح (هایانو میازاکی) آثاری هستند که در این ساعت به نمایش در خواهند آمد.

«حاکم جوانی بعد از جانشینی پدرش به ظلم و ستم می پردازد و به خاطر بدی هایش به حیوانی درنده تبدیل می شود. فرشته ای به او کمک می کند و با او به

انگشتر سحرآمیز

جنگ با غول بدی می رود تا او به خوی انسانی اش برگردد. پسر بعد از جنگ موفق می شود از حالت حیوانی بیرون آید...»

این ماجرای فیلم ۷۵ دقیقه ای انگشتر سحرآمیز است که امشب به نمایش در خواهد آمد و از محصولات امسال شرکت فرهنگی هنری صبا به شمار می آید. رویا خاشعی کارگردان ۳۵ ساله این فیلم پویانمایی را در دانشکده صدا و سیما آموخته است و تاکنون چندین فیلم و برنامه پویانمایی برای گروه کودک و فرهنگ و ادب شبکه اول سیما تولید کرده است. انگشتر سحرآمیز یک مجموعه شانزده قسمتی است و به طریقه ۳۵ میلیمتری تولید شده است.

سومین جشنواره بین المللی پویانمایی تهران

صاحب امتیاز: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
به کوشش: مهدی فرودگاهی
همکاران: نادر افشاری، مریم فرودگاهی، نغمه دانش، لیلی ثابتی، روبرت صافاریان
بخش انگلیسی: امید نیک فرجام
ویرایش و نمونه خوانی: مینا فرودگاهی
گرافیک: علیرضا کاشی
حروفچینی: مریم قربانی نیا
لیتوگرافی و چاپ: کانونچاپ
نشانی الکترونیکی نشریه:
newsletter@tehran-animafest.com

در ژاپن اختلاف بین فیلم های پویانمایی کودکان و بزرگسالان مثل کشور امریکا چندان آشکار نیست، آیا رویکرد یک فیلم خانوادگی مثل توتورو را در برابر یک فیلم مثل شاهزاده مونونوکه که برای بزرگسالان ساخته شده است، به هم شبیه می دانید؟ اساساً تفاوت عمده ای مشاهده نمی شود. برای من چیزی که به تصنیف موسیقی شکل می دهد، همانا وجود دیدگاهی جهانی است که در این فیلم به چشم می آید. این بدان معنا نیست که رویکرد من متفاوت است، بلکه از نظر من آنها یکسانند. برای مثال، از آن جا که دنیای توتورو یک دنیای خیالی است، فکر کنم موسیقی آن هم باید قدری لطیف و ملودی آهنگ باید واضح و دقیق باشد. برعکس، در دنیای شاهزاده مونونوکه درست مثل بیان عمیقی که توسط هایانو میازاکی ارائه شده است، موسیقی هم باید تحت تأثیر قرار گیرد، ولی مسأله مهم برای من منطبق بودن با آن دیدگاه جهانی است که در هر فیلم وجود دارد. بنا بر این موضع من در نوشتن موسیقی برای همه فیلم ها یکسان است. من می خواهم آن دیدگاه جهانی را که کارگردان فیلم ارائه کرده است، برجسته تر سازم.

آیا نوعی پختگی یا بلوغ در کارهای پویانمایی جدیدتان نسبت به فیلم های قبلی نظیر کارناوال روبات مشاهده نمی کنید؟

در گذشته سعی می کردم از عنصر هیجان استفاده کنم. یعنی اهمیت نمی دادم که آیا موسیقی من با تصویر یا محتوای روان شناسانه آن قطعه از فیلم هماهنگ بود یا نه. در هر صحنه سعی می کردم ببینم چه چیزی مهیج تر از عناصر دیگر است. امروزه سعی می کنم اول ببینم فیلم چه می خواهد بگوید و سپس برای آن موسیقی بسازم. پس به جای هیجانی تر کردن موسیقی و صحنه های فیلم، سعی می کنم موسیقی ام را با عناصر داستان بیش تر منطبق کنم. بدین طریق، فکر می کنم به عنوان یک آهنگساز دارم رشد می کنم.

Plan to stay out until late at night

New this year is screening of feature-length animation films every night at 10 PM at the IIDCYA Cultural and Artistic Creations Center. The screenings will last until late in night. *The Magic Ring* (Roya Khashe'i), *Wonderful Songs from the Past* (Marcel Yancowich), *The Sun of Egypt* (Behrouz Yaghmaian, Shahram Kharazmi) and *Swept Away* (Hayao Miyazaki) are some of the films due to be shown at these sessions.

Guidance: A Necessity For Iranian Animation

An interview with Mohammad-reza Karimi Saremi, the 3rd-time director of TIAF

2 years ago, you emphasized that the Iranian animation is in real need of support. How much support has been attracted for the Iranian animation in this period?

I felt that Iranian animation really needs support, because it was forgotten for years. The amount of animation productions was so low for 10 years, but private and public sectors started paying more attention to this field 2 years ago. 250 films have been produced in the last 18 months, though we are still in need of support. On the other hand, the quality of the foreign films present in this year's TIAF points to the fact that there is still another important factor: guidance that should be considered and reached for from the point of view of education, so we must open animation schools and workshops. The center for the children & adolescents' development is trying right now to open an animation workshop, so that we can train animators when they are still children.

How much do you think our society needs animation?

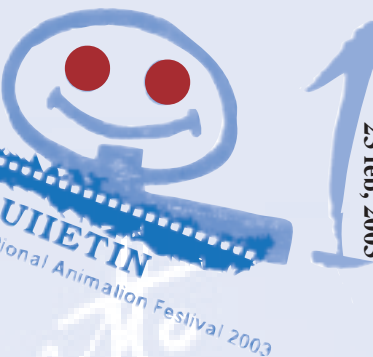
Children and adolescents comprise a greater part of the audience for animation, and these youth make up 65% of the Iranian population. They are potential customers and ready to spend some time each day watching cartoons. So the Iranian production is grinding to a standstill as far as this audience is concerned. We must keep the spectators, and invest on short and feature films. You probably know that some of the greatest box office successes in the world have been animated films.

Why do you think foreign animated films turn out to be so successful in comparison with the Iranian ones?

an attractive story. The repetition of the same rules and conventions may be a reason for its success too. The animators abroad know which subjects are attractive and a source of income, and they work on their characters with these subjects in mind. The animation production has been quantitatively increased in the last 4 years, but we haven't paid enough attention to the quality. I think we should pay more attention to the screenplay, characters, atmosphere, and Iranian settings. Several films were produced this year with no particular Iranian mood or atmosphere, and this makes the audience confused. We mustn't make an animation in which only the titles are Iranian and Farsi. We need research in the field of story-telling. The plot development and screenplay are so important in animation, because the animated film has little dialog, so it should be firmly based on creditable literature. In my opinion, the Iranian animators had better utilize the rich mine of Persian literature and make good Iranian animations on its basis. A child likes to see a cartoon, in the atmosphere of which he lives.

Does the Iranian literature have the potential for being animated and put on the screen?

It has much potential! Why don't we use this source when large companies abroad make animated films on its basis?

Bruno Bozzetto's Message to the 3rd Tehran International Animation Festival

Animation is a gift

Bruno Bozzetto, prominent Italian animator, in an exclusive message on the occasion of the 3rd Tehran International Animation Festival, sent to its daily newsletter, regards animation a gift in a world of increasing speed and superficiality. Bozzetto, a world-famous figure in the field of animation and one of the best-known animation artists in Iran, states:

In a world running faster and faster, where things are getting so superficial, animation is a gift, because it gives us the possibility to spend our time studying carefully the things surrounding us, to go deep inside the characters we draw, to "think" and observe life and movements. And we learn a lot from that.

The creator of films such as Zigmunt, Alpha Omega, Grasshoppers, Swimming Pool, Pride, and self-Service, concludes in the end of his statement: "Life is movement and animation creates movement. Thus animation IS life."

It is noteworthy that Bozzetto is 65 years old and has made more than a hundred animation films. Due to the importance of his works, a retrospective of his films was organized in the first edition of Tehran International Animation Festival.